

έξωτερικής πολιτείας. Όσοι αυτοκράτωρι άπεδεξαντο πάσας τὰς προτάσεις καὶ γιώμας αὐτοῦ, ἔξεφρασε μάλιστα αὐτῷ ὅλως ἴδιαζόντως τὴν πλήρη του εύγνωμοσύνην. Οὐαὶ Βίσμαρκ λοιπὸν, εἶναι διὰ τὸν ωἰον ὡς πρὸς τὰ ἔξωτερικά ὅτι ήτο διὰ τὸν πατέρα. Θά προστατεῖ καὶ εἰς τὸ μέλλον τοῦ γερουσιανικοῦ κράτους.

Ἄληθῶς, ή Γερμανία κατέστη παραδόξον ἔδαφος ἀντίθέσεων, οὐδεμιοῦ ἐκδηλουμένων καὶ ἡρέμα ὑπνωτικούσι, ὑπὸ τὸ κάλυμμα ποικίλων λόγων. Αἱ ἄρχαι τοῦ αὐτοκράτορος Φρειδερίκου εἶναι διάφοροι τῶν μέχρι τούτου ἐπικρατουσῶν ἐν τῇ χώρᾳ του. Η αὐτοκράτερις δὲν μετέχει τῆς πολιτικῆς καὶ τούτου ἔνεκα δὲν δύναται νὰ συμβούλευσῃ τὴν ρήξιν πρὸς τὸν ἀρχιγραμματέα. Τὰ κόμματα σιωπῶσιν ἕξ εὐλαβείας πρὸς τὴν νόσον τοῦ αὐτοκράτορος. Ο μοναρχικοὶ φρονῶν λαὸς, συμπαθεῖ εἰς τὰς δοκιμασίας τοῦ αὐτοκρατορικοῦ οἶκου. Ο δὲ πρίγκηψ Βίσμαρκ γνωρίζει καλῶς, οὐ μόνον τὰ καθήκοντα του, ἀλλὰ καὶ τὴν σημασίαν τῆς προσωπικότητός του. "Ισταται ἐπὶ τοῦ πηδαλίου καὶ προσπαθεῖ ν' ἀπομακρύνῃ τὸν δυνάμενον ν' αὐτῆσση τὰς παρεύσας δυσκολίας. Η νῦν κατάστασις τῆς Γερμανίας εἶναι ὅλως ἴδιόρυθμος, παραδόξον παιγνίδιον μεταξύ τῆς δυνάμεως τῆς ἐπιτυχίας, τῆς ἐμπιστούντης καὶ τῶν συμπαθειῶν. Η αὐτοκράτερις Βικτωρία ἀντικρωσαπεύει τὴν ἰδιαιτερητη, δὲ πρίγκηψ Βίσμαρκ τὴν πραγματικότητα. Εν τῇ ἰδιαίτερητη βασιλεύει ἡ γυνὴ, ἐν δὲ τῇ πραγματικότητι ὅρχει κατὰ τὸ παρὸν ἀκόμη ὁ ἀνήρ, κυβερνᾷ ἐν δύναμει τοῦ αὐτοκράτορος ἐν σιδηροῦς ἀρχιγραμματεύεσσι. Παρ' ὅλην δὲ τὴν πρὸς τὴν πραγματικότητα ἐκτίμησιν, δὲν δύναται τις ν' ἀποφύγῃ τὴν συμπαθειῶν πρὸς τὸ φαινόμενον, διὰ τὴν γνωρίσασα σὺν τῇ μεγίστῃ δόξῃ καὶ λαμπρότητι καὶ τὴν δύνην προτάτην διὰ πᾶσαν γυναικεῖ τύχην, ἐν τῇ συναισθήσει τῶν καθηκόντων τῆς, ἀφειροῦ τὰς φροντίδας τῆς εἰς τὴν εὐτυχίαν καὶ εἰς τὸ μέλλον τῶν γυναικῶν.

ΠΡΩΤΟΣ ΕΡΩΣ

(Διήγημα· Ιδίαν Τουργενείφ)

(Συνέγεια καὶ τέλος)

XXI

Η μήτηρ μου τὴν ἐπομένην ἡμέραν εἰδοποίησεν διτι μεταβαίνει εἰς τὴν πόλιν τὴν πρωΐαν, ὁ πατήρ μου μετέβη εἰς τὸν θάλαμον τῆς μετρός μου καὶ ἐπὶ πολὺ ἔμεινε μετ' αὐτῆς καταμόνας. Οὐδεὶς ἥκουσε τὶ εἶπον, ἀλλ' ἡ μήτηρ μου δὲν ἔκλαιε πλέον, ἀλλὰ δὲν ἥλλαζε γνώμων καὶ ἀπεφασίσθη πλέον νὰ ἔγκατατείψωμεν τὴν ἔξοχήν. Ἔνθυμοῦμαι, ἔλειπα δὲν τὴν ἡμέραν, ἀλλὰ δὲν ἔπειτας εἰς τὸν κῆπον μήτε ἡτενίσα καὶ τὸν οἰκίσκον τῆς Ζιναΐδας· καὶ τὴν ἑσπέραν δὲ ὑπῆρχε αὐτόπτης μάρτυς τῆς ἀκολούθου σκηνῆς δι πατήρ μου, ἔλαβε τὸν κόμητα Μαλιέφσκου ἀπὸ τὰς χειρας φυγρῶς καὶ ἐμπροσθεν τῶν ὑπηρετῶν τὸν εἶπε· «Πρὸ τινων ἡμερῶν ἔτινοικίᾳ ἐφάνητε εἰς τὴν θύραν δὲν δύναμαι τὴν σιγμὴν ταύτην νὰ ἔλθω εἰς ἐκηγήσεις, ἀλλ' ἔχω τὴν τιμὴν νὰ εἴπω, διτι ἔαν ἔλθητε ἀλλήλην φοράν εἰς τὸ σπιτι μου ἢ αἱ σᾶς πετάζου ἔξω ἀπὸ τὸ παράθυρον». Η πάρουσια σας δὲν μέ εὐχαριστεῖ ποσῶς. Ο κόμης ὑπελιθή, ἔτριε τοὺς ὅδοντας καὶ ἔχάτη.

"Ἔχατο ἡ μεταχώμιστις διὰ τὴν πόλιν, εἰς τὸ Δρυκάτ, ὅπου ἦτο ἡ οἰκία μας. Ο πατήρ δὲν ἥθελε νὰ μένωμεν πλέονεις τὴν ἔξοχήν, προσεπάθεις δὲ νὰ κάμη τὴν μητέρα μου νὰ λησμονήσῃ τὴν ιστορίαν τῆς προτεραίας. "Ολα ἔγνοντα ἡσύχως

ἡ μήτηρ μου διέταξε νὰ ἀπογαρετίσωσι τὴν πριγκηπέσσαν, καὶ νὰ συγχωρήσωσιν αὐτὴν διότι ἀσθενοῦσα δὲν ἡδυνήθη νὰ ἴση αὐτὴν προσωπικῶς. Ἐγὼ ἔτερόμην ὡς ἄφρων, καὶ ἐν μόνον ἐπειθύμουν, πῶς νὰ τελειώσουν δλα ταῦτα ἐνωπίτερον. Μία σχέψις δὲν ἔδηγανεν ἀπὸ τὴν κεφαλήν μου, πῶς ἡδύνατο νὰ ἀγαπᾶ νεᾶνις αὕτη τὸν πατέρα μου, ἀφοῦ ἐγνώριζεν δὲν εἶναι ἀλεύθερος, ἐνῷ ἡδύνατο νὰ νυμφευθῇ διτι ἡθελε τὸν Μπελούζορφ. Τι ἥλπιζεν αὕτη; Καὶ ἐυλογίσθην, τὰ τι εἶναι αὐτὸς ὁ ἔρως, αὐτὸς τὸ πάθος, αἱ ἀνεμνήσθην τοὺς λόγους τοῦ Αὐστην: θυτιάζεις ἡδεις τὸν ἑαυτόν σου χάριν ἀλλου. Τούτο μοὶ συνέβη νὰ τὸ ἑδω εἰς ἐκ τῶν παραβύρων τῆς Ζιναΐδας. Σκεπτόμενος ταῦτα δὲν ἀντεῖχον νὰ μήν την ἀποχαιρετίσω αὐτὴν καὶ τῇ εἴπω τὸ τελευταῖον χαῖρε, καὶ ἐν μιᾷ ἀκατασγέτω στιγμῇ μετέβην εἰς τὸ εἰκίσκον.

'Ε, τῇ αἰδούσῃ εὔχον τὴν γραῖαν πριγκηπέσσαν. — Τι, παιδάκι μου, οἱ δικοὶ σας τόσον γοηγορα φεύγουν ἀπὸ τὴν ἔσογγιν, μοὶ εἴπεν αὕτη τοφωστα ἀφθονως ταινάκον. "Ἐβλεπον αὐτὴν καὶ ἥτινον μηνη ἀκούσιαν ταραχὴν ἐν τῇ καρδίᾳ μου. "Οσα μοὶ εἴπεν δ Φιλιππος περὶ συναλλαγμάτου μὲ ἐτάρατον. "Η Ζιναΐδα τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἀκούσασα τῆς φωνῆς μου, ἐνώπιον ἀπὸ τοῦ ἑτέρου δωματίου, ἐν μηλωτῇ περιβολῇ, κάτωγρος καὶ μὲ λεπισμένην κόμην. Σιγηλὰ μὲ ἔλαβεν ἀπὸ τὰς κεῖρας της καὶ μὲ ἔσυρε πλησίον της.

— "Ἀκούσα τὴν φωνήν σας, ἥρξατο αὕτη, καὶ ἐξῆλθον ἀμέσως, Μὲ τόσην ἐλαφρῶν καρδίαν μᾶς ἀφίνεις κακὸ παιδί.

— "Ηλθον νὰ σᾶς ἀποχαιρετίσω, πριγκηπέσσα, ίσως διὰ πάντα. 'Ακούσατε ίσως διτι ἀναχωρεῖμεν.

Η Ζιναΐδα μὲ προσητέντεν ἥρεμα.

— Ναι, τὸ ἥκουσα. Σᾶς εὐχαριστῶ διότι ἥλθατε. "Ἐγω ἡδη ἐσκεπτόμην πῶς δὲν θὰ σᾶς ἔθεπον πλέον. "Ισως σᾶς ἐπιειράκα ποτὲ, ἀλλὰ βέβαια δὲν εἴμαι δηπος μὲ φαντάζεσθε. 'Αληθεα δὲν εἴμαι κακή, ὡς μὲ νομίζετε.

— "Εγώ;

— Ναι, σεῖς, σεῖς.

— "Εγώ; ἐπανέλαβον καὶ ἡ καρδία μου ἀνασκιωτῶτα ἐπὶ τὴν ἀναμνήσει τοῦ παρελθόντος. "Ἐγώ, Ζιναΐδα 'Αλεξάνδροβνα πάντοτε θὰ σᾶς ἀγαπῶ καὶ θὰ σᾶς λατρεύω, μέχρι τοῦ τέλους τῆς ζωῆς μου.

— "Η Ζιναΐδα στρέψασα πρὸς με, ἥρνοις τὰς ἀγκάλας της, ἐνηγκαλίσθη τὴν κεφαλήν μου καὶ δυνατὰ, δυνατὰ μὲ ἐφίλησε. Κύριος εἶδε πόσον ἔχητες αὐτὸς τὸ παρατεταμένον φίλημα τοῦ ἀποχαιρετισμοῦ, ἀλλ' ἔγω διψῶν ἐρρόφησα τὴν ἡδύτητά του. 'Εγνώριζα, διτι δὲν θὰ ἐπαναληφθῇ πλέον.

— "Υγαίνοντε, υγαίνοντε, ἐψιθύρισα . . .

— "Η Ζιναΐδα ἀπῆλθε, ἀπῆλθον καὶ ἔγω. Δὲν δύναμαι νὸ κατανοῶ μὲ ποῖα συναισθήματα ἔξηλθον. Δὲν θὰ ἐπειθύμουν νὰ ἐπαναληφθῇ ἡ σκηνὴ αὕτη, ἀλλὰ ἐνεώρουν ἐμαυτὸν δυστυχῆ, ἐὰν δὲν ἔδοκιμαζον τὴν ἡδύτητά της.

— "Ἐπεστρέψαμεν εἰς τὴν πόλιν, ἔτιχα ἥρξαμην προετοιμαζόμενος διὰ τὰς ἔξετάσεις. 'Η πληγὴ τῆς καρδίας μου ἀργὰ ἐπουλότο, ἀλλὰ ἐναγκάτιον τοῦ πατρός μου οὐδέμιαν ἀντιπάθειαν. Τούναντίον, εὗτος μοὶ ἐφαινετο συμπαθετος . . . 'Αφινομεν εἰς τὸν φυχολόγους νὰ λύσωσιν αὐτὴν τὴν ἀντιθεσιν ἀνθέλουν. Μιαν ἡμέραν πειρεπάτουν εἰς τὸ βουλεύδροτον, καὶ μετ' ἀπεριγράπτου χαρᾶς εἶδον τὸν Λούστιν δη ἥταν πάντας διὰ τὴν ἀπλοτη α καὶ εὐθύτητας του· μοὶ ἦταν συμπαθέστατος εἰς τὰς ἀγαμνήσεις μου· ἐρρίφθην πρὸς αὐτόν.

— "Ω! ἐφώνησεν ἀκράτητος ἐν θυμασμοῦ! Καὶ εἰσθεῖς! Γιὰ νὰ ίδω! εἰσαὶ κίτρινος ἀκόμη, ἀλλὰ τὰ μάτια σου δὲν εἴναι σαν πρώτα. Αἱ, φίλε μου, δη ἀνθρωπος δὲν εἴναι σκυλάκι τῆς σάλας. 'Αλλὰ πῶς πειράτε; μελετᾶτε;

— "Ἐστενάκα· ἥθελον νὰ τῷ εἴπω τὴν ἀλήθειαν καὶ ἡσυχνόμην.

— Πάσι καλά, τὸ ζήτημα εἶναι πῶς νὰ ζήσῃ κανεὶς κονικῶς πλέον, καὶ νὰ μη ἀφίνηται εἰς τὰς συγκινήσεις. Κοποῖ εἶναι οἱ καρποὶ τῶν συγκινησέων τούτων! τρομεροί." Οπε καὶ ἀν τὸν παρασύρη καὶ ἔνα τὸ κῦμα, ἀσχημα εἶναι . . . "Εμιθεῖς τὰ τοῦ Μπελούζορφ.

— "Οχι.

— Κατεστράφη καθ' δλοκηρήσιαν· λέγουν διτι ἔφυγεν εἰς τὸν Καύκασον. "Ἄσ σου χρησιμεύσῃ ὡς μάθημα τοῦτο· σε

μένεται τὰ καταρέσσατε καλά κυττάζετε τώρα νὰ μὴ ξε-
καπλεγθῆτε. Καίρε Βαλδύγια.

— Δέν θὰ ξαναπέσω, ἐσκέφθην... δὲν θὰ τὴν ἔσω πλεσον.
Εν τούτοις, ἥθελον νὰ τὴν ἐδελπον καὶ πάλιν.

XXII

Ο πατήρ μου ἔξηρετο καθ' ἑκάστην ἔφιππος, ἐπὶ τοῦ
ορθίου ἀγγειοῦ ἐπποιού του δι' ἔκαλει Ἐλεκτρίκ. Ἐκτὸς τοῦ
αὐτὸς μου, οὐδεὶς ἔτεσσος ἡδύνατο νὰ τὸν ἐπειέσῃ. Ήμέραν
ινάκε μὲ ἐπλητίασε μειδιῶν, διπος σπανίως τότε εὔζων καιρὸν
εἰ τὸν προεκάλεσε νὰ μὲ λάζη μαζὺ του εἰς τὸν περίπατον.
Ιετὰ μικρὰν ἀντίρρητην μὲ ἔλλιθρο μαζὺ του, παρετηρήσας
ιρηγουμένως, διτεῖ δὲν τὸν ἐπρόθυνον μὲ τὸ ἵππειρον μου.
Ἐξηλθομεν διοῦ. Εἶχον ωραῖον καὶ δυνατὸν ἴππαριον, ἀλλὰ
ιοῦν ἀπεῖχε νὰ προεγγίζῃ τοῦ Ἐλεκτρίκ. "Ἄλλως τε καὶ δ'
ατήρ μου ἦτο μοναδικὸς ἴππεις, δὲ δὲ ιππος τὸ ἡθύνετο
οὕτο. Διήλθομεν διοῦ δια τὸ βούλειράτη καὶ διήλθομεν τὸν
ισταμένο Μόσκοβην ἐνδιέζων δὲ διτεῖ ἐπιστρέψαμεν εἰς τὴν οἰ-
λαν μας τοῦτο δὲ τιστο πλειότερον τὸ ἐπίστευον καθ' διον δ'
ατήρ μου παρετήρητεν, διτεῖ δὲ πίπος μου ἔκουρητθη αἰ-
νης, στρέψας ἔτρεξε πρὸς τὴν διθήν. "Ἔγω ἡκαλούθητα τὰ
χνῆ του εἰς ἐν δὲ μέρος ἔνθη ηταν ἐρομένας δοκοί, ἀρίπ-
ευτε, μὲ διέταξε νὰ σταυτήτω καὶ ἔγω, καὶ μοῦ ἔδωκε νὰ
ρατῶ τὸν ἴππον του, καὶ νὰ δὸν περιμένω. οὐτος δὲ μόνος του
τρέψας τετράγωνον διοῦ τινὸς ἔχαθην. "Ἡρχιτα νὰ πεοπατῶ
πάνω κάτω καὶ δὲν τὸ μῆρος τῆς δηλθεῖς, σύρων μαζὺ μου
οὺς ἴππους, καὶ ἐπιπλήττων τὸν Ἐλ. κτρίκ, διτεῖ προστεπάθει-
ει δηλητὴ τὸ κέλατη μου. Ο πατήρ μου δὲν ἐπέτρεψεν. "Εἰς
ποταμοῦ ἐσχηματιζετο δυτάρεσσις τις ὑγρασίας. "Ἑινεν
εῖν ἐν τούτοις ἐπὶ πολλὴν ὥστην. "Ο·ε· ἄνθρωπος τις μὲ ἀπλη-
ιαστε καὶ μοὶ εἴπε νὰ τῷ δώτω νὰ κρατῇ αὐτὸς τους ἴππους.
ἐν τῷ ἀπήντησα, οὐ τος μοὶ ἔξητητα ἔκ νέου καπνέν. "Ἴνα
πεφύγω δὲ τὴν ἐνοχλητικὴν παρουσίαν του, ἔκαμα δίλιγα
ἡματα πρὸς τὸ μέρος ἔνθη δὲ πατήρ μου, καὶ κλίνας
ρὸς τὸ τετράγωνον, διτεῖ οὐ διηλθεν, τὸν ἀνέμενον. Αἴφυνς ἐπὶ¹
ής διδοῦ ἡκουστα βηματα μακράν μους πρὸ ἀνοικοῦ παραβύ-
ιο ξυλίνου σίκισκου, μὲ τῇ ράχῃν ἐστραμμένην, πρὸ ἐμὲ
τατὸ ὅ πατήρ μου ἀκουμβῶν τὸ στήθος του ἐπὶ τοῦ παρα-
ιου, ἐντὸς δε τῆς σίκιας διπτεῖσα, τοῦ ἡμιαλείστου παραβύ-
ιο, ἀκάθητο γυνη μὲ σκοτεινήν ἐνδυμασιέν τοῦ συνωμίλει-
ετὰ τοῦ πατρός μου. Ἡ γυνὴ αὐτὸς ἦτο ἡ Ζιναΐδα.

Ἐμαρμάρωτα. Ταῦτα δὲν ἀνέμενα ποτέ. Η πρώτη μου
ἱέψις ἦτο νὰ ἀπομαρκυρῶν «ἄν με ἔδη δὲ πατήρ μου ἔχά-
ιν» εἴπον, ἀλλὰ μυστηριῶδες αἰτίημα, αἰτίημα ὑπέρτερον
ιε περιεργειας καὶ τοῦ φέρου, μὲ ἐκράτησεν. "Ἐστην πασ-
ιρῶν καὶ προτεπίσθουν νὰ ἀκούσω. "Ο πατήρ μου ἔξητε τι,
δὲ Ζιναΐδης ἡρείτο. Μοὶ φάνεται ως νὰ βλέπω τὴν στιγμὴν
ιένην τὸ πρίστατον τῆς, περιλυπον, σεβρόδν, ωραῖον, ἀπο-
ποῦν τὰ αἰτήματα τῆς θλιψεως καὶ τοῦ ἔρωτος.

Μέγε πάντετο μονοσύλλιθον τινὰ δέξιν, μηδὲ ἐγέρουσα τὸ
ιστωπόν της καὶ μειδιῶτε περιπτώση. Εἰς ἐν τῶν με-
κιάτων τούτων ἀνέγνωρισα τὴν δέλλοτε Ζιναΐδα μου. "Ο
πατήρ μου ἡγείρει τοῦς ὠλους του καὶ διόρθωνε τὸν πέλλον
υ, δέτερ τοῦ-ο συνέδιεν δέτάκις κατετίχετο μπὸ ἀνυπαι-
σίας... Μετ' ὅλιγον ἡ-ουσα τὰς δέξιες: Vous devrez
me separer de cette... ἡ Ζιναΐδα ἀπήντητε τῷ ἔτειν
ιν χεῖρα. Αἴφυνς εἶδον τι ἐπιστευτό: δὲ πατήρ μου ἡγείρεις
ματτίγιον του, καὶ ἡκουστα δεινὸν κτεπημα εἰτὶ τῆς γυναιῆς
χριος ἀγκώνων ἐκείνης χειρός. "Ἔγω μόλις ἐκρατήθην καὶ δὲν
οἰκλυκραυγήν. "Η Ζιναΐδης ἐτρόμαξε, σιγώσα δύως ἥτενίζε-
ε πατέρα μου, καὶ ἀργά ἐγέρουσα τὴν χεῖρά του τὴν
πάστη, δεικνύστα τὸν μώλωπα. "Ο πατήρ μου ἀπέσυρε
ιν χεῖρά του ἐφεύγει τὸ ματτίγιον καὶ ἐφυγεν ως κλέπτης
δὲ τὸν σίκισκον.

Μὲ ἀκτανότητον τρόπον ἐν τῇ καρδίᾳ ἐπειστα νὰ τρέψω
τῆς γωνίας καὶ νὰ φύξω πρὸς τὴν δηλθην. Δὲν ἡδυνάμην
ιένοητα σύδεν ἐξ διων εἶδον. "Ἐγνώριζον διτεῖ εἰς τὴν ψυ-
χὸν χαρακτῆρα τοῦ πατρός μου ὑπῆργον στεγματικαὶ μανίας καὶ
σοσης, ἀλλὰ καὶ με ὅλη τεῦτα, δὲν ἡδυνάμην νὰ φντασθῶ
δὲ εἶδον. "Ησθνάμην διτεῖ ἐν στρώζω δὲν θέλω λησμονήτη
βλέμμα καὶ τὸ μειδιάσμα τῆς Ζιναΐδος, ἡ είκων αὐτῆς ἐπὶ

τὴν οὖτην ταύτην φάσιν, μεινεν ἐνετυπωμένη ζωηρῶς εἰς τὴν
μνήμην μου. "Ἐδελπον ἀθύμως ποὺς τὸν ποταμὸν, καὶ δὲν
περετηρησα διτεῖ τὰ δάκρυά μου ἔρρεον. Τὴν κτυποῦν, ἐσκέ-
φθην, τὴν κτυποῦν... τὴν κτυποῦν.

— Αἴ, τι ἔχεις, δύσας μὰ τὸ ἄλογο νὰ ίππεύσω, μοὶ εἴπεν
δ πατήρ μου.

Μηχανικῶς ἐπιλησίασα τὸν ἴππον. Ούτος ἐπήδησεν ἐπ' αὐ-
τοῦ δὲ κέλης μου προέτρεχε τοῦ ἰδιοῦ του. "Ο πατήρ μου
περετηρησε τοῦτο, ἐδύνθης τοὺς πτερνιστῆρας τ.ι. εἰς τὰ
πλευρὰ τοῦ ἴππου κ.ι. ἐκτύπησεν αὐτὸν ἐπὶ τοῦ αὐχένος διε-
τῆς χειρός. Αἴ, δὲν ἔχω τὸ μαστίγιον μου ἐψιθύρισεν.

Ἀνεμνήσθην τὸ κτύπημα τοῦ μαστίγιου τούτου, καὶ ἐρ-
γίησα.

— Τι τὸ ἔκαμες; ἐρώτησα τὸν πατέρα μου. Ούτος δὲν μοὶ
ἀπεκρίθη, ἀλλὰ ἔτρεξεν ἐμπρός. "Ἔγω κατεδίκων αὐτὸν
προσπειθῶν νὰ ἰδω τὸ ποστάπτων του.

— "Ἐπενοχωρήθης ἀνευ ἐμοῦ; μοὶ εἴπεν μέτω τῶν
δύνατων του.

— "Ολίγον. Προ ἔχασε τὸ μαστίγιον σου; ἡσωτησα.
Ζωηρῶς ἀτενίσας μὲ δ πατήρ μου μὲ εἴπεν:

— Δέν τὸ ἔχασα, τὸ ἐπέτραξα. Καὶ ἡ κεφαλὴ του ἔκλινε...
καὶ τότε πρώτην καὶ σχεδὸν τελευταίαν φορὰν εἶδον, ποιῶν
τρυφερότητα καὶ θλίπην ἦν δύναντο νὰ ἐκφράσωσι τὰ ώραια χα-
ρακτηριστικά του.

Ούτος πάλιν προέτρεξεν, ἔγω δὲ μὴ μνηθείει νὰ τὸν φάσω
ἀγήθην εἰς τὴν οἰκίαν ἐν τέταρτον ἀγγίτερον αὐτοῦ.

"Ιδίου τί εἴναι αὐτὸς δ ἔρως, εἴπον καθήμενος πρὸ τοῦ
γραφείου μου, ἐπὶ τοῦ όποιου ήρχισαν νὰ φαίνωνται ἐκ νέου
τετάρτας καὶ βιβλία. αὐτὸς τί εἴναι αὐτὸς αὐτὸς τὸ πάθος, μπο-
ρεῖ νὰ δέχεται κάνεις κτύπημα κτλ ἐπὶ τὸν μᾶλον ἀγαπη-
τῆν γεῖρα, ἀλλὰ καὶ ἀν μόνον τὴν ἡγαπῆ κάνεις αὐτὴν, ποτὲ
δὲ, τι τὴν ἐκτύπα. "Ἔγω δὲ τὴν γεῖρα κάτην τὴν ἐλάτρευον.

Ει, τούτοις δ τελευταῖοι μήνι πολὺ μὲ ἐγήρατε, δὲ δέ έρως
μου μεῖδιαν τῶν συκινησών καὶ θδυνών του μοὶ ἔδειξε
τὴν ἀγήθειαν διων τῶν μικρῶν, τῶν παιδικῶν πραγ-
μάτων, οτια μόνον νὰ μαντεύεις δύναμην καὶ τὰ δικοῖα μὲ
ἐπιστόσιος τοῖς τὸ ἄγνωστον, ώραιον κτλ ὑπερήφανον πρόσω-
που, τὸ διπέσιον ματαίως προσεπάθουν νὰ διακρίνων κλείων τοὺς
δρθελάμους μου.

Παρίσογον καὶ τρομερὸν δινειρον εἶδον αὐτὴν τὴν ιδίαν γύ-
νητα. Εἶδα διτεῖ ημην εἰς στενὸν καὶ σκοτεινὸν δωμάτιον. Ο
πατήρ μου ἵστατο μὲ τὸ μαστίγιον εἰς τὴν χειρά καὶ ἐκτύπα
τὸν πόδα του. Εἰς τὴν γωνίαν ἐφάνετο ἡ Ζιναΐδης καὶ ὅλες εἰς
τὴν χειρά πλέον ἀλλὰ ἐπὶ τοῦ μετώπου ἔρεσε ἐρυθρὸν ση-
μεῖον μιλώπος... μέσω δὲ τῶν δύο αὐτῶν τηλήρης αἴμα-
τος, ίστατο δ Μπελοδόρωφ, συσφίγκων τὰ πελιδνὰ χείλη καὶ
μυρωμένης ἡτείλει τὸν πατέρα μου.

Μετὰ δύο μῆνας ἐνεγράφην ἐπὶ τῷ πανεπιστημιώ, μετὰ δὲ
μῆνας ἀπέθανεν δ πατήρ μου ἐξ ἀποπληξίας ἐν Πετρου-
πόλει, διου μόδις εἴχε μεταβῆ μετὰ τῆς μητρός μου. "Ολί-
γος ἡμέρας πρὸ τοῦ θυνάτου του, ἔλαβεν ἐπιστολὴν ἐκ Μέ-
σσης, ητις πολὺ τὸν ἐτάραξε... Μετέβη εἰς τὴν μητέρα
μου καὶ τὴν παρεκάλεσε κατεῖ κλαίων τὴν ἡμέραν δὲ ἀκρι-
θῶς ἐκσινην καθ' ἧν προσεβλήθη ἐξ ἀποπληξίας, ἡσχισε νὰ
γράψῃ ἐπιστολὴν πρὸς με γαίλιστι: "Νιέ μου, ἔγραψε, φοβοῦ
τὸν ἔρωτα τῆς γυναικὸς, φοβοῦ τὴν εὐτυχίαν καὶ τὰς ἡδυπ-
θείας τῆς". Η μήτηρ μου κατόπιν τῆς τελετῆς τοῦ πατέρος
μετὰ ἀπέττειλε μεγάλον ποσὸν χρηματων εἰς Μόσχαν.

XXIII

Ἐγχρον παρέλθει τέσσαρα ἔτη. Μόλις εἶδον ἐξέλθει τοῦ Πα-
νεπιστημείου, δέν ἐγνώριζον τί θὰ ἀρχίσω καὶ ποίαν θύραν
νὰ κατένω. "Ημην σχεδὸν χωρὶς ἔργων. Μίαν ωραῖαν ἐπιπέραν
ἐν τῷ θεάτρῳ συνήντητα τὸ Μαιδανάφ. Ούτος ἐσπευσε νὰ
νυμφευθῇ καὶ καταγάθῃ εἰς τὸν στρατόν. Εἶχε πεκτεῖ αὐ-
τὸς νὰ ἐνθουσιάσῃ πλέον.

— Γνωστεῖτε, μοὶ εἴπε μεταξὺ τῶν ἀλλων, ἡ κυρία Δαλ-
σοκάγια εἴναι ἔδω.

— Ποια κυρία Δαλσοκάγια;

— Μήπως εἰςγάστα τὴν ποτὲ πριγκηπέσσαν Ζηναΐδα
μεῖδης διοικεῖται ερωτευμένη, καὶ σεῖς μάλιστα περισσό-

τερον ἀπὸ τοὺς ἄλλους ; Ἐνθυμεῖσθε εἰς τὴν αὐλὴν ὅπισθεν τοῦ Παυσιλύου;

— Ἐνυμφεύθη μὲ τὸν Δόλσκιν ;

— Ναι.

— Καὶ εἶνε εἰς τὸ θέατρον τώρα ;

— "Οχι, ἀλλὰ εἰς τὴν Πετρούπολιν ἥλθε δι' ὀλίγας ἡμέρας καὶ μεταβαίνει εἰς τὴν Εύρωπην . . .

— Τί ἄνθρωπος εἶναι ὁ σύζυγος τῆς ; ἡρώτησα.

— Ὁραῖος νέος καὶ πλουσιώτατες. Ἡτο συστρατιώτης μου ἐν Μόσχᾳ. Ἐννοεῖται κατόπιν αὐτῆς τῆς ἱστορίας . . . Σεῖς θὰ τὰ ζεύρετε καλὰ δλα αὐτά, δὲν τῆς ἡτο εὔκολον νὰ ἔκλεξῃ αὐτή γαμbrόν . . . ἀλλὰ μὲ τὴν ευφύιαν τῆς ἔλα θσαν δυνατό : Πηγαίνετε νὰ τὴν θέτε, θὰ χαρῇ πολὺ.

Ο Μαΐδανώφ μου ἔδωκε τὴν διεύθυνσιν τῆς Ζιναΐδος ἐκτάκτει εἰς τὸ ξενοδοχεῖον Δεμούτ. Παλαιάται ἀναμνήσεις μοι ἀναγεννήθησαν ἔδωκα τὸν λόγον μου νὰ μεταβῶ εἰς τὴν Ζιναΐδα, ἀλλὰ ἔξι αἰτίας ἀσχολιών τινων ἀπροσδοκήτων δὲ μετέβην εἰμὴ μετὰ δύο ἔδομάδας, διτε δὲ ηγεώτησα εἰς τὸ ξενοδοχεῖον ἐπληροφορήθην διτε ἀπέθανεν πρὸ τ.σσάρων ἡμέρων ἐκ τόκου.

Ἡ καρδία μου συνεπίγγθη ἡ ἰδέα διτε θὰ τὴν ἔβλεπον καὶ δὲν τὴν εἶδον, καὶ δὲν θὰ τὴν ἔβλεπον διὰ παντες, αὐτὴ ἡ πικρὰ ἰδέα ἐπεκύθη ἐπ' ἐμοῦ μὲ δλην τῆς τὴν δύναμιν. Ἀπέθανεν ! ἐπανέλαβον, ὑπενώς προσβλέπων τὸν θυμωρόν. Ἐξῆλθον ἡτο χωρίς ἐν τῷ δδῷ καὶ δημούθην ἄγγων πού. "Ολον τὸ παρελθόν μου ἀνεφάνη Λωχόρον ἐμπροσθέντες. Καὶ ίδου πῶς διαλύει, ίδου τίνος ἔνεκεν συγχινούμενή ἀπεσθέσθη ἡ νεαρά, ἡ θερμή, ἡ χαρίσσεις αὔτην ὑπαρκίας. Ἐσυλλογίζομην τοῦτο, καὶ ἀναπαριστών ἐν ἐμαυτῷ, αὐτά τὰ μάτια, τὴν κόμην, ἐντὸς εκοτείνου φερέτρου, ὑπὸ τὴν ὑγράν γῆν, οὐχὶ μακάρων ἀπ' ἐμοῦ, εἰς δλίγων βημάτων ἵσω ἀπόστασιν ἀπὸ τοῦ τάφου τοῦ πατέρος μου . . . Ἐσυλλογίζομην δλα ταῦτα, καὶ μετ' αὐτῶν ἡρχοντο εἰς τὸν νοῦν μου οἱ στίχοι :

«Ἐκ στόματος εἰλικρινοῦς ἡκουσα τὴν εἰδησιν τοῦ θανάτου, καὶ εὐγνωμόνως ἡτένεσα αὐτό».

Ἀντήλουν ἐν τῇ ψυχῇ μου. "Ω νεότης ! νεότης ! ἐν πάσῃ στιγμῇ, εἴτε συμφορά σε μαστίζει, εἴτε πικρία σε θλίβει, εἴτε λύπη Λωχαρφεῖται ἐν τῷ προσώπῳ σου, σὺ πιστεύουσα πρὸς ἐκατὴν λέγεις : ἐγὼ μόνη ζῶ, κυττάετε ! Πλὴν αἱ ὥραιαι αὐταὶ ἡμέραι παρέρχονται καὶ ξάνονται, χωρὶς νὰ ἀφήσωστιν ἔχην ὅπισθεν ἐν καὶ ἀναλόνται, ως κηρός, ως χιών . . . Καὶ ίσως δλον τὸ μυστήριον τῆς λαμπρότητός σου ἀξίζει, ὅχι νὰ κάμηρ ὅ, τι δυνατὸν νὰ γίνη, ἀλλὰ ὅ, τι είναι δυνατὸν νὰ σκεφθῆς, διτε δλα δύνασαι νὰ τὰ κάμηρ, τοῦτο πάλιν ἀξίζει δλίγωτερον ἐκείνου, ὅπερ ἀφίνεις νὰ χάνεται ἐκ τῶν δυνάμεων σου εἰς τὸν ἄνεμον, καὶ κατόπιν δταν παρέλθωσιν αἱ δυνάμεις σου, λογαριάζεις τι ἡδύναστο νὰ κάμηρ, ἐάν δὲν ἔχανες τὰ χρόνια σου ἐπὶ ματαίω.

Ίδου καὶ ἐγὼ . . . δὲν ηλπίσα, τι ἀνέμενον, ποῖον πλούσιον μέλλον προτείνειν, δτε μόλις ἐσυνάδευσα μὲ ἔνα στεναγμόν, μὲ ἔνα μελαγχολικὸν συναίσθημα, τὸ διελθόν δνειρον τοῦ πώτου ἔρωτός μου.

Πλὴν, τι ἀπέμεινεν ἐξ δλου τεύτου, ἐξ δλης αὐτῆς τῆς πεποιθήσεως, ἐξ ἔστων ἐγὼ ηλπίσα ; Καὶ τώρα, δτε πλέον ἐν τῇ ζωῇ μου, ηξεντο νὰ παρουσιάζωνται αἱ ἐσπεριναὶ σκιαὶ, τι ἀπέμεινε μᾶλλον δροσερόν, μᾶλλον προσφιλές, ἡ ἡ ἀνάμνησις τοῦ πετάξαντος πρωτεοῦ, τοῦ ἔσαρινοῦ τεύτου δνειρου;

Ἄλλα καταίως καταρρώμαι τὸν ἀσυτόν μου, δλα ταῦτα παρῆλθον. Καὶ τότε, ἐν ἔκεινω τῷ ἐλαφρονείρω καιρῷ, δὲν ἔμεινα κωφὸς ἐν τῇ θλιβερῷ, φωνῇ καλούσῃ με, καὶ φθανούσῃ αἰπὸ τοῦ τάφου εἰς τὴν ψυχήν μου. Ἐνθυμοῦμαι, δλίγας ἡμέρας μετὰ τὴν θλιβεράν εἰδησιν, μόνος, παρεστην εἰς τὸν θάνατον πτωχῆς, τίνος γραίας κατοικουσής εἰς τὸν αὐτὸν μεθ' ἥμων οίκον. Πυρέσσουσα καὶ κατακειμένη, ἐπὶ σκληρῶν σανθῶν, μὲ ἔνα σάκχον υπὸ τὴν κεφαλήν, ἐποδύνως ἐτελέυτα. "Ολη ἡ ζωή της διηλθεν ἐν τῷ πικρῷ ἀγώνι τῆς στερήσεως δὲν εἶδε χαράν, δὲν ἐδοκίμασεν εύτυχιαν, καὶ ἔφαντο δ τάνατός της ως ἐλευθερία καὶ ἡσυχία αὐτῆς. Ἐν τούτοις, ἐνόσφι τὸ κατεσκληχός σῶμά της ἡσθάνετο, ἐνόσφι δὲν τὴν ἔγκατέλειπον αἱ τελευταῖς δυνάμεις της, ἡ γραία

αἰώνιας ἐποιει τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ καὶ ἔλεγεν : Κύριε ἄψες ἐμοὶ τὰς ἀμαρτίας μου, καὶ μόνον, κατὰ τὴν τελευταῖαν στιγμὴν, δτε ἔχασε τὰς αἰσθήσεις τῆς πλέον, συναπωλέσθη ἀπὸ τῶν ὄφελμάδων τῆς ἡ ἔκφρασις τοῦ φέρου καὶ τοῦ τούμου τοῦ θανάτου. Καὶ ἐνθυμοῦμαι, δτε τότε, κατὰ τὴν στιγμήν της ἀγωνίας τῆς δυστυχοῦς γραίας, ἡσθάνθην μεγίστην δδόνην δια τὴν Ζιναΐδα, καὶ ἡθέλησα νὰ προσευχηθῶ δι' αὐτὴν καὶ δι' ἐμοῦ.

ΤΕΛΟΣ

Η 14 ΜΑΪΟΥ

(Συνέχεια καὶ τέλος)

Κατὰ τὴν δεκάτην π. μ. ἡ θεία ἐξηλθε τοῦ θαλάμου ἀκρονοδητή. Ἐτ τῆς ἡλιοιωμένης μορφῆς της ἐνοήσαμεν δτι δὲ εἰχε κοιμηθῆ.

— Λοιπόν, τὴν ἡρωτήσαμεν χαμηλοσφόνως, τι τρέχει; πῶς είναι;

— Κοιμᾶται, εἶπε, κοιμᾶται δὲ τόσον ἡσυχα, ως παιδί. Μειδῶν μάλιστα.

— Εκοιμηθή γρήγορα;

— Μόλις εἰσῆλθεν εἰς τὸ δωμάτιό του καὶ ἐξεδύθη, ἔκαμεν ως συνήθως τὴν προσευχήν του, ἐτ αυροκεπήθη δταν ἔπειτα ἐγύρισεν εἰς τὸ ἀριστερὸν περιβόρου καὶ ἀπεκοιμηθῆ. Δέξα δ τῷ Θεῷ κοιμᾶται ἡσυχώτατα, ἀλλ ἐγώ δὲν ἔκλεισα μάτι . . . "Ω! πόσον μ' ἐφόδισε!

— Κοιμᾶται ! Δέξα τῷ Θεῷ ! "Ισως δ ὑπνος τὸν κάμην ἀναλάβῃ . . . Απὸ τὰ νεῦρά του τὰ ἔλεγε χθές.

— "Ο Θεὸς νὰ σὲ εἰσακούσῃ ! εἶπε στενάζουσα ἡ θεία... Τίποτε δὲν καταλαμβάνω, ἀλλὰ μοῦ ἔρχεται νὰ κλαύσω ! Ἀνησυχῶ πάρα πολύ . . . Προσιθάνομαι δυστύχημά τι . . .

— Καλὲ, θεία, καὶ σὺ τὸ τίσιον ;

— Ναι, φίλε μου, καὶ ἐγώ. Εἶδες πῶς προσεπάθουν νὰ δνεταιπείσω, ἔκαμα δ, τι εἰμπόρου . . . ἀλλ αὐτὸς δ Σερέδας μ' ἐκλόνισεν ἐπὶ τέλους . . .

— Λοιπόν ! ἐν θέλη δ θείας ἡ ἡμέρα θὰ περάσῃ εύτυχως καὶ τότε καὶ αὐτὸς δ ίδεις θείος θὰ ἔσῃ δτι ὠνειρεύθη μόνον.

— Καὶ ἀν δὲν συμβῇ τίποτε ;

— Τότε πρέπει νὰ τὸν ύπάγωμεν εἰς Μόσχαν, εἰς Πετρούπολιν . . .

— "Αλλὰ, φίλε μου, δὲν ἔννοεις ! Δὲν ἔννοω ἐγὼ αὐτό . . .

— "Αλλὰ τί τότε ;

— "Αλλ ἐάν . . . δμως . . . ἀποθάνη στήμερον ;

— Θεία μου, θεία μου, σὺ δμιλεῖς τοιουτοτρόπως ; Καὶ σὺ πιστεύῃς τὸν Σερέδαν, ἔνα βρυκόλακα ; . . .

— "Αλλ ἀφ' ου δ Ιδάν 'Αφονασίειτος τὸ πιστεύει, διατί τότε νὰ μη τὸ πιστεύεις καὶ ἐγώ ;

— Νὰ πιστεύεις τὸν Ιδάν 'Αφονασίειτος, καλά, ἀλλ τὸν Σερέδαν ! . . . Συλλογίσου το ! Νὰ πιστεύῃς εἰς τὴν ἐπανοδον ἐνός Σερέδα, ἀποθανόντας Κύριος οἰδο πρό πόσου καρού !

— Καὶ διατί νὰ μη τὸ πιστεύεις ; Απορεῖς, καὶ μάλιστα αὐτὰ τὰ Ιερά βιβλία δὲν εἶναι χίμαιρα ; Καθὼς φαίνεται δλα αἱ προηγούμεναι γενεαὶ εἰχον ὀλιγωτερον νοῦν ἀπὸ σέ ! "Ολοι ηπατῶντο, ἔκτος σου . . . Καὶ ἐγώ κατ ἀρχῆς ἐνόμιζα δτι δλα ταῦτα εἶναι ψευδή, ἀλλ ὅ σταν ἐκύταξα τὸν Ιδάν 'Αφονασίειτος ηρχίας ώ' ἀμφιδάλλω καὶ παρὰ τὰς προσταθείσας μου δλας, φοβοῦμαι κάμπιαν συμφοράν.

— Ομολογῶ δτι δὲν περιέμενον ν' ἀκούσω ταῦτα παρὰ τῆς θείας μεν καὶ δμολογῶ επίστης δτι οὐδόλως ἔδυναμην νὰ τὴν μεταπείσω. Εσιώπησα λοιπόν, ἐν φέρεινη ηρχίσει νὰ κλατή.

— "Ἐκείνο δ τὸ δποτον μὲ λυπει περισσότερον, εἶπον, είναι δτι πρέπει ν' ἀναβληθῇ δ τάμος τῆς Σάσας ἐπὶ ἐν τοῖς μέχρι τέλους τού πάνθους . . .